

Zadání úkolů - říjen 2016

1. úkol: Výprava za semínky a listy

Cíl úkolu: Seznámit se s různými druhy semen a naučit se kde se vyskytují.

Popis úkolu: Udělejte si procházku do zahrady, parku, lesa nebo někam, kde jsou stromy a usychající trvalky. Každé dítě by mělo mít s sebou igelitový sáček a paní učitelka dvě tašky nebo větší sáčky. Cestou hledejte a sbírejte semena stromů a jejich listy a semínka bylin, třeba ze záhonů s trvalkami. Semínka stromů děti budou nosit paní učitelce do tašky. Semínka bylin si budou dávat do svých sáčků. Do druhé tašky si společně nasbírejte různé listy stromů (celkem cca 60 listů).

Kromě cíle edukačního je cílem úkolu také shromáždit si dostatek semen a listů pro další úkoly. Hodit se budou například žaludy, bukvice, kaštiny, nažky javorů, habrů, oříšky lípy nebo lísky. Pro každé dítě budete potřebovat v nejhorším případě nejméně dvě jakákoliv semena stromů jakéhokoliv druhu, alespoň tři semínka bylin a dva listy.

Motivace: Štěňátko v našem příběhu společně s veverkou Zrzkou objevovalo venku tajemný svět semínek. Společně prozkoumali celou zahradu a našli spoustu roztodivných semínek. Pojdme se i my prozkoumat nejbližší okolí školky. Budeme společně hledat různá semínka, která si pak vezmeme s sebou do školky. Také se podíváme, co se děje teď na podzim s listy stromů. Zkusíme si posbírat všechny barvy, které najdeme.

Vyfoťte se při sběru listů a semínek a fotky nám pošlete.

2. úkol: Semenná banka.

Cíl úkolu: Seznámit se se vzhledem různých semen a listů. Uložit si semena pro jarní výsev.

Tento úkol bude mít tři části. V první části si děti vyrobí z papírových svačinových sáčků (nebo dopisních obálek) „bezpečnostní schránky“ do vaší „semenné banky“. Semínka ze semenné banky pak budete na jaře vysévat do záhonku. Ve druhé části úkolu si do „bezpečnostních schránek“ roztřídíte semínka, nasbíraná v prvním úkolu. Ve třetí části si pak semínka uložíte do vaší semenné banky a odnesete na vhodné místo - na suché chráněné místo venku.

Popis 1. části úkolu: Nejprve připravte na stůl jeden svačinový sáček pro každé dítě, hromádku listů z prvního úkolu (velikost jednotlivých listů by neměla být větší než velikost sáčku), a voskovky. Poté si každé dítě vybere jeden list a udělá na svůj sáček frotáž listu. Jednoduše vložte list do sáčku a umístěte ho zhruba doprostřed spodní části. Pak sáček z obou stran na plocho položenou voskovkou přejíždějte. Snažte se, aby se list v sáčku nehýbal. Struktura listu se přejížděním voskovkou přenes

na sáček. Barvy voskovek můžete i kombinovat. Nakonec list ze sáčku vyjměte. Máte připravenou „bezpečnostní schránku“ do „semenné banky“. Nyní si každé dítě do této schránky přesype semínka, která si nasbíralo na výpravě v 1. úkolu.

Popis 2. části úkolu: Vytiskněte si z přílohy, a připravte na stůl, papíry s obrázky listů a semen stromů, ze kterých máte semena. Na stůl pak dejte na hromádku semínka stromů, která jste si donesli z výpravy v prvním úkolu, a roztrďte je s dětmi na připravené papíry s obrázky. Semínka si společně prohlédněte a pojmenujte si stromy, ze kterých pochází. Můžete si je prohlédnout i lupou.

Popis 3. části úkolu: Připravte si předem dvě papírové krabice (nebo truhlíky či jiné vhodné nádoby) asi velikosti krabic od bot. Krabice budou představovat „semennou banku“. Do jedné krabice připravte vrstvu vlhkého písku (pro uskladnění semen stromů).

Do krabice bez písku pak s dětmi uložte jejich „bezpečnostní schránky“ se semínky bylin. Do druhé krabice s pískem uložte semena stromů a překryjte další vrstvou písku. Navrch můžete přidat ještě vrstvu listů. Vysvětlete dětem, že semínka stromů raději přečkávají zimu ve tmě v zemi, proto jsou v jiné krabici.

Nakonec si při některé procházce ven uložte vaše semenné banky někde do chladu, kde na ně nebude pršet a nedostanou se k nim hlodavci. Písek se semeny stromů několikrát za zimu navlhčete.

Motivace: Venku jsme si posbírali semínka, které si teď musíme roztrdit a správně uložit, abychom je mohli na jaře zasadit. Nejprve si na ně ale uděláme takovou bezpečnostní schránku. Pak si semínka roztrdíme a pořádně prohlédneme. Nakonec je uložíme do chladna, aby se nám semínka do jara nepokazila. Některá necháme v sáčcích a jiná dáme do postýlky z písku.

Vyfoťte nám, jak si semínka třídíte, vyrábíte „bezpečnostní schránky“ a ukládáte je do „semenné banky“. Fotky nám pošlete.

3. úkol: Zimní ložnice semínek

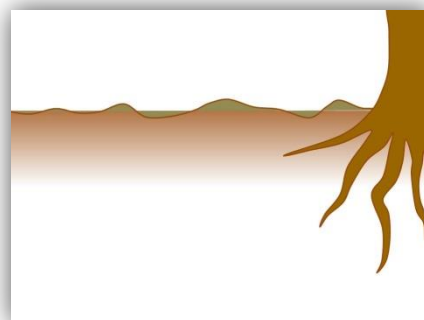
Cíl úkolu: Ukázat dětem jak semena přečkávají v přírodě zimu.

Pomůcky: papír velikosti A6 pro každé dítě, nejméně jedno semeno stromu pro každé dítě, pastelky (fixy, voskovky...), lepidlo, tavnou pistoli, suchou zeminu nebo písek, jeden velký papír (balicí papír, papír do flipchartu...), listy stromů (nejlépe suché vylišované), balíček vaty.

Předem si připravte s dětmi na balicí nebo jiný velký papír průřez vrstvou půdy s částí kmene stromu a kořenů a s nalepenou vrstvou půdy či písku (viz obrázek).

Popis úkolu: Tento úkol je výtvarný. Vyrobite si v něm zimní ložnici pro semínka.

Každé dítě si na začátku tvoření namaluje na papír velikosti A6 jednoduchou postýlku. Pak si do ní vlepi semínko stromu (použijte lepidlo nebo tavnou pistoli). Poté se společně posadíte kolem

připraveného výkresu s průřezem půdou. Děti si své postýlky se semínky nalepí do půdy. Nakonec můžete místa mezi postýlkami ještě potřít lepidlem a posypat půdou nebo pískem. Nad vrstvu půdy pak jako peřinu společně nalepte listy stromů. Nyní jsou semínka uložena v postýlkách ve své zimní ložnici a jsou chráněna vrstvou listí a půdy před mrazem. Dílo si pak vystavte někde na nástěнку.

Poznámka: Úkol můžete dále rozvinout tak, že v den kdy napadne první sníh, si s dětmi k dílu sednete a řeknete si, co se u semínek v ložnici asi změnilo. Je jim nyní pod sněhovou peřinou tepleji? Při tom nalepte s dětmi nad vrstvu listí ještě vrstvu vaty, která představuje napadaný sníh. Nyní je semínkům v jejich ložnici opravdu příjemně.

Motivace: Sedněte si s dětmi v kruhu a zkuste společně vymyslet, co se asi se semínky děje, když je neposbírá člověk a nepostará se o ně, jako jste se o ně postarali vy. Nechte děti říkat jejich názory. Poté si řekněte, že některá semínka, která uzrají, mohou sníst zvířátka. Zeptejte se dětí, jestli znají nějaké zvířátko, které jí semínka. Nakonec dětem vysvětlíte, že semínka, kterým se podaří zavrtat do půdy, jsou v půdě schovaná celou zimu. Není jim tam ale zima, chrání je vrstva listí. Vypadá to, jako by měla semínka postýlku, ve které spí až do jara. Nakonec děti vyzvěte, že uděláte svým semínkům také takové postýlky, aby se jim dobře odpočívalo.

Vaše společné dílo nám vyfotťte a fotku pošlete.

4. úkol: Semínkové cvičení

Cíl úkolu: Pomocí hry se seznámit s jednotlivými strategiemi šíření semen. Uvědomit si, že tvar semene odpovídá strategii, kterou užívá k šíření.

Pomůcky: kaštan nebo žalud, javorové semínko (nažka), odkvetlá pampeliška (dá se při troše štěstí najít i na podzim), odkvetlý bodlák (pokud nebudete mít ukázky, můžete použít přiložené fotografie)

Popis úkolu:

Tuto aktivitu nejprve využijeme na vysvětlení základních způsobů šíření semen (spadne na zem, šíří se větrem, šíří se za pomoci živočichů). Postavte se ve třídě nebo venku tak, aby děti viděly, co jim budete ukazovat, ale zároveň měly také kolem sebe trochu místa na předvádění cviků.

1. Nejprve dětem ukažte kaštan a nechte je hádat, co to je za semínko. Pak se zeptejte, jestli děti vědí, jak se **kaštan** dostane na zem. Nakonec děti vyzvěte, aby se dobře dívaly, co kaštan udělá, když ho pustíte z výšky. Pokud stojíte na pevném terénu, kaštan spadne rovnou na zem, poskočí a kousek se odkutálí. S dětmi si popište, co se stalo (protože je těžký, padá rovnou na zem, kde někam zapadne nebo se odkutálí). Teď si to vyzkouší i děti. **Představí si, že jsou kaštany na nejvyšší větvi (děti se vytahují co nejvýše na špičky). Pak se z ničeho nic utrhnou a padají na zem (děti si prudce dřepnou). Po dopadu na zem se kaštan kutálí (děti začnou válet sudy tam a zpět).** Pokud nemáte kaštan, můžete použít semínko žaludu.
2. Jako druhé dětem ukažte třeba **semínko javoru** a nechte je hádat, co to je za semínko. Pak se zeptejte, jestli děti vědí, jak se takové semínko dostane na zem. Nakonec děti vyzvěte, aby se dobře dívaly, co udělá, když ho pustíte z výšky. Semínko javoru se roztočí a točí se dokola. Připomíná vrtuli helikoptéry. Pokud jste venku a foukne vítr, semínko letí po větru. S dětmi si

popište, co se stalo (semínko je lehké a má na sobě jakoby jedno křídlo, díky kterému se roztočí a může se lépe šířit za pomoci větru). Teď si to vyzkouší i děti. **Představí si, že jsou semínka javoru a opět visí na nejvyšší větvi (děti se vytahují co nejvýše na špičky). Pak se z ničeho nic utrhnou a padají na zem (děti se začnou točit dokola a postupně se snižují až do dřepu). Po dopadu na zem se už semínka nehýbou (děti zůstanou ve dřepu).**

3. Následuje **suchý bodlák**. Opět dětem ukažte semínka a nechte je hádat, co to je. Pak se zeptejte, jestli děti vědí, jak se dostane na zem. Nakonec děti vyzvěte, aby se dobře dívaly, co bodlák udělá, když ho pustíte na svetr. Bodlák se zachytí a nespadne. Musíme ho sundat silou. S dětmi si popište, co se stalo (bodlák má háčky, kterými se přichytí na srst zvířat, odpadá až po delší době). Vysvětlíme jim, že tato semínka se zachytávají na zvířatech a cestují s nimi hodně daleko. Teď si to vyzkouší i děti. **Představí si, že jsou suché bodláky (děti ze sebe pomocí rukou udělají kuličky a stojí na místě). Když kolem proběhne zvíře, bodláky se spojují do větších chuchvalců (děti se na povel učitelky shlukují do skupinek a drží se). Po uchycení na zvíře se semínka vezou na zvířeti na nové místo, kde budou klíčit (po slepení se skupinky dětí po třídě přesouvají).** Velikost skupiny můžete určovat vy. Řekněte třeba, že se spojily tři bodláky, a pro děti to bude pokyn udělat skupinky po třech.
4. Jako poslední dětem ukažte **pampelišku** a nechte je hádat co to je. Pak se zeptejte, jestli děti vědí, jak se semínko dostane na zem. Nakonec děti vyzvěte, aby se dobře dívaly, co pampeliška udělá, když do ní fouknete. Jednotlivá semínka lehce letí vzduchem unášena větrem. Takto se mohou přesouvat i na velké vzdálenosti. S dětmi si popište, co se stalo (semínka jsou lehká a jejich ochmýřený padáček jim pomáhá létat lehce vzduchem). Teď si to vyzkouší i děti. **Představí si, že jsou jednotlivá semínka na odkvetlé pampelišce (děti se postaví těsně vedle sebe s rukama nad hlavou, vytvoří tak shluk semínek na okvětním lůžku). Pak do nich foukne vítr a semínka se rozletí po kraji (děti se rozdělí a s roztaženými rukama létají po vyhrazené ploše). Po dopadu na zem se semínko zavrtá do hlíny (děti si dřepnou na zem a zavrtí se, jako by se chtěli zavrtat do hlíny).**
5. Pampeliškou celá **aktivita končí** a děti si představí, že jsou semínka v půdě a spí. Během spánku se jim zdá sen o tom, co z nich na jaře vyroste.

Až budou děti znát cviky jednotlivých semínek, můžeme tuto aktivitu využít jako semínkovou rozcvičku. Paní učitelka vždy dětem řekne, jaké semínko pozorovala, když seděla na lavičce, a děti předvádí cvik pro dané semínko. Semínka můžeme různě střídat.

Motivace: Každé semínko vypadá jinak. Některé je velké a těžké, jiné je lehoučké jako pírko. Když se na ně podíváme, můžeme snadno říct, jak se takové semínko asi dostane na zem. Není to ale nic jednoduchého. Každé semínko čeká hodně práce, než se mu podaří schovat v zemi. Pojdme si to vyzkoušet.

Pošlete nám nějaké fotografie z cvičení.

5. úkol: Ježčí pensionát

Tento úkol nemusíte splnit v tomto měsíci. Máte na něj čas až do konce soutěže a neztratíte žádné body. Udělejte ho tehdy, kdy se vám to bude zdát vhodné, a budete mít připraveno vše potřebné.

Cíl úkolu: Seznámit děti s chováním ježka a jeho úkrytem.

Popis úkolu: Postavte si s dětmi na zahradě ježkovník – domek pro ježka. Nemusíte budovat nic složitějšího a nákladnějšího. Pokud se ježek na vaší zahradě objeví, rád se ubytuje v obyčejné hromadě listů a větví, ve které bude nějaká dutina (třeba obrácená bednička od ovoce s otvorem, překrytá starým pytlíkem) a chodbička do ní (ze silné trubky, ze dvou desek, z ohnutého plechu...). Hromadu je třeba udělat na klidném skrytém místě třeba někde v rohu zahrady pod keřem. Pokud budete chtít pro ježka něco lepšího než jen obrácenou bedýnku v hromadě listů, tak zkuste vybudovat ježkovník podle návodu, který najdete v příloze úkolů na webu soutěže. Další návody můžete najít na internetu.

Jak svůj nový ježkovník budujete a výsledek vašeho snažení nám vyfotíte a fotky pošlete.

Jestliže už ježkovník na vaší zahradě máte, tak nám napište, jaké s ním máte zkušenosti. Jestli se v něm někdy ježek ubytoval, jak jste ho pozorovali, a vyfotíte se u vašeho ježkovníku. Jestli jste v něm ježka neměli, tak zkuste s dětmi vymyslet proč, a třeba ježkovník přestěhujte na vhodnější místo.

Co jste vymysleli, nám napište, nebo vyfotíte.

Vypracované úkoly nám pošlete emailem (lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz) do 26. listopadu.

Nemusíte vypracovávat všechny úkoly, ale čím víc dobře vypracovaných úkolů, tím více bodů. Při pozdějším dodání se krátí bodový zisk z každého úkolu až o 3 body.

Soutěž „Tajuplná zahrada“ může být realizována díky podpoře projektu "Zahrada plná dobrodružství" Zlínským krajem.

